

Hypochrysa elegans (Burmeister, 1839) (Neuroptera: Chrysopidae) – nová zlatoočka pro Čechy

Libor Dvořák¹ & Radim Gabriš²

¹Městské muzeum Mariánské Lázně, Goethovo náměstí 11, CZ-35301 Mariánské Lázně, e-mail: lib.dvorak@seznam.cz

²Katedra ekologie a životního prostředí, Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého, Šlechtitelů 27, CZ-78371 Olomouc, e-mail: gabris.radim@gmail.com

DVOŘÁK L. & GABRIŠ R. 2015: *Hypochrysa elegans* (Burmeister, 1839) (Neuroptera: Chrysopidae) – nová zlatoočka pro Čechy (*Hypochrysa elegans* (Burmeister, 1839) (Neuroptera: Chrysopidae) – new lacewing for Bohemia). – Západočeské entomologické listy, 6: 44–46. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 6-8-2015.

Abstract. The lacewing *Hypochrysa elegans* (Burmeister, 1839) has been known until today from eight localities from Moravia, the Czech Republic. In last five years, this lacewing has been found at next five localities in Moravia and the first locality in Bohemia. All localities are represented by the broad-leaf forests, often on stony debris.

Key words: Neuroptera, Chrysopidae, *Hypochrysa elegans*, lacewings, Czech Republic, faunistics

ÚVOD

Během entomologického průzkumu Mariánskolázeňska se první autor okrajově věnuje také síťokřídleému hmyzu. Nejzajímavějším zjištěným druhem je zatím zlatoočka *Hypochrysa elegans* (Burmeister, 1839) (Obr. 1), dosud v Čechách nezachycená (JEDLIČKA et al. 2004). V práci jsou diskutovány ekologické nároky druhu, shrnuta dosavadní publikovaná data o výskytu v České republice a doplněny i další nové nálezy z tohoto území.

METODIKA

Uvedený materiál pochází z příležitostných faunistických průzkumů prováděných autory i dalšími entomology na území České republiky. Materiál byl determinován podle ASPÖCKA et al. (1980), nomen-

Mariánské Lázně (6042) PR Žižkův vrch, suťák 13.5.2014, L. Dvořák	<i>Hypochrysa elegans</i> (Burmeister) det Dvořák 2014
---	---

Obr. 1. *Hypochrysa elegans* (Burmeister, 1839) z lokality Žižkův vrch. Foto: Josef Dvořák.

Fig. 1. *Hypochrysa elegans* (Burmeister, 1839) from the locality Žižkův vrch. Photo: Josef Dvořák.

klatura je převzata z publikace ASPÖCKA et al. (2001). Lokality jsou řazeny podle čísel faunistických čtvrců. Seznam zkratk: PR = přírodní rezervace, NPR = národní přírodní rezervace, LD = Libor Dvořák, RG = Radim Gabriš.

FAUNISTICKÉ ÚDAJE

Hypochrysa elegans (Burmeister, 1839)

Bohemia: Mariánské Lázně (6042), PR Žižkův vrch, suťový listnatý les, 680 m n. m., 13.V.2014, 1 ex., LD leg., det. et coll.

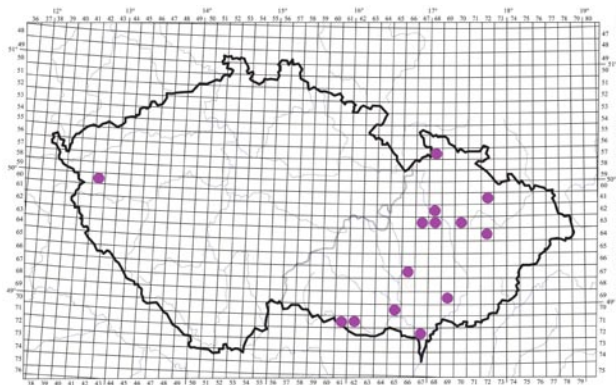
Moravia: Vápenná (5768), lom, 480 m n. m., 25.VI.2011, 1 ex., RG leg., det. et coll. Vítkov-Podhradí (6172) (ŠEVČÍK 1997). Mladeč (6268), NPR Třesín, 280 m n. m., 17.V.2012, 1 ex., RG leg., det. et coll. Javoříčko (6367), NPR Špraněk, 490 m n. m., 14.V.2013, 1 ex., RG leg., det. et coll. Sřeň (6368) (ŠEVČÍK 1997). Hrubá Voda (6370) (ŠEVČÍK 1997). Teplíce nad Bečvou (6472), NPR Hůrka u Hranic, Hranická propast, 310 m n. m., 20.V.2015, 1 ex., RG leg., det. et coll. Hády (6766) (ROZKOŠNÝ & VAŇHARA 1993). Osvětimany (6969), 19.V.2012, 1 ex., E. Ezer leg., RG det. et coll. Vraní skála (7161) (ŠEVČÍK 2010). Terasy (7162) (ŠEVČÍK 2010). Pavlov (7165) (ŠEVČÍK 1997). Pohansko (7267) (ZELENÝ 1995).

Nový druh pro Čechy.

DISKUZE A ZÁVĚRY

Hypochrysa elegans je poměrně novým příslušníkem naší fauny. První údaje pro Českou republiku publikovali z území Moravy ROZKOŠNÝ & VAŇHARA

(1993), poté přibývaly publikované i nepublikované údaje od severní po jižní a východní Moravu (Obr. 2). Přestože je, především zásluhou J. Zeleného, území Čech poměrně intenzivně neuropterologicky prozkoumáno, nebyla zlatoočka *H. elegans* ze západní části republiky udávána. Její výskyt zde byl ale pravděpodobný, jak lze soudit z celkového rozšíření druhu: Albánie, Belgie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemí, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko (Krasnodarský kraj), Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švýcarsko a v Asii pak západní a jižní Anatolie (Turecko) a severní Írán (ASPÖCK et al. 2001, CARRIÈRES 2001, CANARD et al. 2010, JEDLIČKA et al. 2004, SHCHUROV & MAKARKIN 2013, ZAKHARENKO & KRIVOKHATSKY 1993, ZELENÝ 1977). Nový nález *H. elegans* z PR Žižkův vrch u Mariánských Lázní představuje zjištění **nového druhu pro Čechy**. Z publikovaných údajů vychází, že druh *H. elegans* je obyvatelem listnatých lesů (ŠEVČÍK 1997), ve střední Evropě v nadmořských výškách do 500 m (ASPÖCK et al. 1980), ale zjištěný byl i v jehličnatých lesích nad 1000 m n. m. (VIDLIČKA 2015). Nové nálezy z Moravy byly učiněny na lokalitách právě pod 500 m n. m., zatímco nález z Mariánských Lázní pochází z poměrně vysoké polohy 680 m n. m. Preferenci listnatých lesů potvrzují všechny zde předkládané nové nálezy. Na lokalitách v Mladči a Javoříčku byly učiněny ve starších bukových lesích na vápencovém podloží, na lokalitě v Teplicích nad Bečvou se jednalo o starý listnatý les (dub, buk, jilm) v bezprostředním okolí Hranické propasti. Lokalita ve Vápenné na Jesenicku je již opuštěný vápencový lom, v současné době zarůstající zejména břízami a vrbou jívou, hrany jsou porostlé lesem s převahou buku. Lokalita u Mariánských Lázní je suťovým listnatým lesem s převahou klenů, jasanů a buků. Imaga *H. elegans* zde byla smýknuta z částečně zastíněného bylinného podrostu či nízkého keřového patra.

Obr. 2. Současné známé rozšíření *Hypochrysa elegans* (Burmeister, 1839) v České republice.
Fig. 2. Present known distribution of *Hypochrysa elegans* (Burmeister, 1839) in the Czech Republic.

Z České republiky byla zlatoočka *H. elegans* publikována z osmi lokalit v osmi faunistických čtvrcích, v předkládaném článku je uvedeno dalších šest lokalit v šesti faunistických čtvrcích. Další nálezy se dají na vhodných lokalitách očekávat.

PODĚKOVÁNÍ

Autoři děkují Josefu Dvořákovi (Praha-Hrnčiče) za zhotovení fotografie a svolení k její publikaci.

LITERATURA

- ASPÖCK H., ASPÖCK U. & HÖLZEL H. 1980: Die Neuropteren Europas I+II. – Goecke and Evers, Krefeld, 495+355 pp.
- ASPÖCK H., HÖLZEL H. & ASPÖCK U. 2001: Kommentierter Katalog der Neuroptera (Insecta: Raphidioptera, Megaloptera, Neuroptera) der Westpaläarkt. – Denisia, 2: 1–606.
- CANARD M., THIERRY D., WHITTINGTON A. E. & BOZSIK A. 2010: The actual annual occurrence of the green lacewings of northwestern Europe (Neuroptera: Chrysopidae). Pp. 127–134. In: DEVETAK D., LIPOVŠEK S. & ARNETT A. E. (eds): Proceedings of the Tenth International Symposium on Neuropterology, Piran, Slovenia, 2008. – Maribor, Slovenia, 307 pp.
- CARRIÈRES E. 2001: Revision and additions to the list of lacewings (Megaloptera, Neuroptera, Raphidioptera) and scorpion flies (Mecoptera) of Luxembourg. – Bulletin de la Société des naturalistes luxembourgeois, 102: 91–96.
- JEDLIČKA L., ŠEVČÍK J. & VIDLIČKA E. 2004: Checklist of Neuroptera of Slovakia and the Czech Republic. – Biológia, 59 (Suppl. 15): 59–67.
- ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA J. 1993: Diptera Brachycera of a forest-steppe near Brno (Hády Hill). – Acta Scientiarum Naturalium Brno, 27(2–3): 1–76.
- SHCHUROV V. I. & MAKARKIN V. N. 2013: New records of Neuroptera from the North-West Caucasus. – Caucasian Entomological Bulletin, 9(2): 273–279.
- ŠEVČÍK J. 1997: New and interesting records of Neuroptera and Raphidioptera from Moravia and the Czech part of Silesia. – Klapalekiana, 33: 75–82.
- ŠEVČÍK J. 2010: Neuroptera, Raphidioptera and Mecoptera of the Podyjí National Park (Czech Republic). – Časopis Slezského Muzea Opava (A), 59: 103–112.
- VIDLIČKA E. 2015: Sieťokridlovce (Neuroptera) Tatier. Neuropterous insects (Neuroptera) of the Tatra Mountains. – Ústav zoológie SAV, Scientica, s. r. o, Bratislava, 109 pp.
- ZAKHARENKO A. V. & KRIVOKHATSKY V. A. 1993: Neuroptera from the European part of the former USSR. – Izvestiya of the Kharkov Entomological Society, 1(2): 34–83.
- ZELENÝ J. 1977: Planipennia (Neuroptera). Pp. 129–131. In: DLABOLA J. (ed.): Enumeratio Insectorum Bohemoslovakiae, Check list of Czechoslovak insects 1. – Acta Faunistica Entomologica Musei Nationalis Pragae, 15 (Supplementum 4): 1–160.
- ZELENÝ J. 1995: Plannipennia. Pp. 221–226. In: ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA J. (eds): Terrestrial Invertebrates of the

Pálava Biosphere Reserve of UNESCO, II. – Folia Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykiana Brunensis, Biologia, 93: 209–408.

Obdrženo do redakce: 21.5.2015
Přijato po recenzích: 8.7.2015